םא א ב ג ד מייי פי״א מהלי שכנים הלי ד' ה' סמג עשין פג טוש״ע ח״מ סיי קנה

:סעיף לו לט שם הל׳ ה מוש״ע

שם סעיף לע:

שם פעיף לט: סג ו ז מיי פ"ז מהלי גזלה הל" ט סמג עשין עג טוש"ע ח"מ ס" קנה סעיף כד: סד ח ט י כ ל מיי שם הלי ח סמג שם טור ח"מ ס"

: שב

םה מנטוש"ע ח"מ סי' קנה

מוסף רש"י

אין חזקה לגזקין. כלומר היכי דמזיק לחבירו אין יכול לטעון לקוחה היא צידי שהרי החזקמי

בה ג' שנים בחפירת בורות שיחיו

ימערות. דכי האי גונא לא הוי

לתוברות, לפי שלהי בולם כמ שרי לתוקה דתלי טעין אידך משום דלה אחזקת כדמחזקי אינשי לה חששתי למחות (רשב"ם לקמון

מרחיקין את השובךמן העיר. שלח יפסידו תבוחה

בן הציו. שמו שפקדו תפונה ופירות שסביג העיר (ב"ק פג). אין פורסין נשבין. מכמורת (בתובות קג:) פחס, שלא ילכדו

בהן יוני בני הישוב (ב"ק עמ:).

וכרסייהו בחמשים אמתא

מליא. במה שהן מלקטות מליא. במה שהן מלקטות ומנקרות בקרקע מלאין בממשין אמה, הלכך לגבי אכילת תבואת עיר אין לחוש ביותר (ב"ץ פג). בישוב כרמים. שהולך

מכרם לכרם עד למרחות mm

איבעית אימא דידיה. שלותו

איבעית איבא דידידה. שמותן שובכין שלו, ומשום יוני שובכין שלא ילכדו בפחין אין לחוש דשלו

הן, אבל יש לחוש ליוני הישוב

שבחין דרך השובכין למרחוק (שם). הבא משום ירושה.

שמות אכלתיה שני חזקה מכח ירושת אבי שהיה מוחזק בה ביום מותו, אינו צריך טענה.

לומר היאד בא ליד אביו. דאיו

לתם בקי בקרקעות אביו היאך באו לידו, ומיהו ראיה בעדים בעי, שראו את אביו הוחוק בה יום אחד (לקמן מא.). לקח

נעי, פרסו סת סניו הוחזק כה יום לחד (לקמן מא.). לקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות.

הבולטות לרשות הרבים, הרי

זו בחזקתה. דטעניגן ללוקח ואומרים אימר כונס לתוך שלו

היה, אבל המוכרה לו שהוליא הזיזין הוא היה לריך להביא עדים שנכנס לחוך שלו או שיטעון

שני חזקה החזקתי וכנסתי לתוך

שני חוקה החוקתי וכנסתי נמוך שלי, דהרא לה חוקה שיש עמה טענה, אבל לוקח לא לכין למיטען מידי, אלא כך לקחחיה ואין לריך לטעון היאך הוליא המוכר את הוזיון לחוץ לרה"ר.

דטוענין ליורש וטוענין ללוקח

רבינו גרשום (המשך)

מיל איכא ישוב שובכין מש״ה לא יפרוס דהא אזלי יוני העיר משובך לשובך כעין שעושין היונים שאלו באין בשביל

אלו: ותיפוק ליה משום יוני

שובכין גופן. הללו אין פורסין: איבעית אימא. דהנהו

פרוס משום יוני העיר שבאין

. דרך שובכין הללו אבל משום

יוני שובכין ליכא למיחש הואיל ושלו הן: ואם לקחו.

שקנה (חצר מן) השובך אפי' בית רובע הרי הוא בחזקתו ולא צריך נ' אמה לכל רוח:

זאת אומרת. דקתני ה״ז

בחזקתו דטוענין ליורש וללוקח שאם אמר אדם לחבירו שדה זו גזלת ממני ג)

והלה אמר אני קניתיה ממך ושני חזקה אכלתיה אין זו

ראיה אבל אם אמר אבא הניחה לי כלומר יורש הבא מחמת ירושה א"צ טענה שכשאמר אבא הניחה לי א"צ לו יותר לטעון שלא יכול הלה לחזור

ולומר לו הראני שטר מכירה

יירומו אין יוואני שטו מכידו שקנאה אביך ודאי א״צ לטעון לו יותר דב״ד טוענין בשבילו ויאמרו שמא אבד שטרו ואי

אתה יכול להוציאה מתחת ידו

וכן ה"נ לוקח שאם אמר ל)

םב ה מיי

א) לקמן כ:, ב) ושסן, ג) ב"ק יו) מומן כו, כ) [שטן, ל) כ מן פג., ד) [שם עט:], ד) [שם פג.], ו) [גיטין מו:], ו) לקמן מא., ה) לקמן ס., ע) בס"א לימא. לי, י) בס"י בשביל חומו, כ) בס"י חין זה, ל) נל"ל לחיש חוקה בנכסי הא, ש נכ ל כמש מוקם בכפל אשמו וכ"א ברא"שן, מ) ס"א דהא קשה רישא לסיפא דרישא קתני ל' ריס מן הישוב פורסין ובסיפא קתני פני מלה מיל לא ובסיפא חתני יפרום,

גליון הש"ם

. גמרא ומישם שלשים רים. עי מולין דף קכב ע"ב מוס' ד"ה לגבל: שם יורש תנינא. עיין גיטין דף מו ע"ב מוס' ד"ה כגון: שם צריכא. ע" בנ"י חו"מ סי מי"ו בשם משובת הרשב"א וברמב"ן במלחמות פ"ד דנ"ב בסוגיא דשטר כיס היולא על היתומים: תום' ד"ה אלא כו' ז' רים ומחצה. כדאיתא ביומא דף סו ע"א:

הגהות הב"ח

(A) גמ' וסלקי ויתבי בתאלי ומפסדי: (ב) שם רבה חמר נישונ שונכין: (ג) שם הרי זו בחוקתה: (ד) שם גבי רה״ר אימור כונת לחוד של בבי אימור כונס למוך שלו הוה אי גמי אחולי אחלי בני רה״ר גביה אבל יחיד אימא לא: (ס) שם בל יוויה איבה לנו. לוט שב כל יוויה אובה לנו. לוט רש" בייסים בממוניה ח" מת לנו. (ו) רש"י ד"ה לקח מלו ובי כן ופומסון: (ו) ד"ה לקח מלו ובי מו ממ"ה דף ם" מן ל"ל ומיכח במחביי מתוך בל"ל (מ) דו"ה אימור לתוך שלו: "ריה והל וכיו לחין . אדם עושה קנין למחלה והכא מלט עושה קנין נותונה דובא גמי מיירי שהיו טוענים שהקנה להם והוי חזקה שיש עמה טענה הק"ד: (י) ד"ה אין וכוי לאפילו הקנה לו בעדים יכול לחזור: (**כ**) ד" בקוטרא וכו׳ בית הכסא שלהן שהיו למעלה: (נ) ד"ה והתניא ציישוב אפי׳ מאה מיל לא שהיו נמענה: 10 ד"ה והתנים ביישוב אפי' מאה מיל לא יפרום מימה וכו' א"כ אם אפי' מאה מיל:

מוסף תוספות

א. כגון שלקח אילנות א. כגון שלקח אילנות בשדה חבירו. רצנו יונה. ב. וליכא חסרון קרקע. לשנ"א. ג. ולא בעינן אלא חזקת סבלנות בלבד. שס. T. ואין אדם מצוי למכור . נזקין כאלו ולצאת מביתו שס. ה. [ד]מיעוט הוא שיש פירות בגג. ריטנ״ל. 1. דכרסייהו נמי לא מליא אלא במלא שגר היונה. רשנ״ל. I. בלא תירוצא דאביי היכא ניחא ליה רישא דבריתא אסיפא. שס. ח. דכיון שיש להם מקום לנוח בו אזלי טפי. לנגו יונה.

רבינו גרשום

אתו אומני. שהיו מקיזין והיו רגילין אנשים הרוצין להקיז באין שם להקיז ואגב באין שם להקיז ואגב שמתקבצין שם עורבים מחמת הדם עולין ומפסידין פירות האילנות: אפיקו לי קורקור מהכא. כלומר הוציאו עורבים הללו שקורין קורקור ומנקרין באילנות כלומר הוציאו באילנות כלומר הוציאו באילנות כלומר הוציאו האומנין משם ויכלו העורבין ולא יפסידו האילנות: והא אחזיקו להו. האומנין שרגילין להקיז תחת האילנות: לא איתמר עלה. היכא אמרי׳ אין איונמו עלוו. ויכא אמוי אין חזקה לניזקין בקוטרא שאם היה חלון פתוחה לביתו של חבירו והיה עולה עשן ומזיק לו ודאי אין חזקה לניזקין דהאי נזקא גופא מחמת העשן הוא וכז הכי נמי אם היה בית הכסא סמוך לביתו של חבירו והסרחון הולך אין חזקה משום אנינות גופא אבל שאר היזיקות אם החזיק יש חזקה: דמו לי. האי דמא: **פיםקא** מן העיר נ׳ אמה. כדי שלא יאכלו

אומני. מקיזי דם: קורקור. עורבים שדומים בלעקתן כקורין קורקור: אפיקו לי. כלומר אל יקיזו ליש עוד כאן שעל כן העורבים באין: בקוטרא. עשן: בבים הכסא. שעל גבי קרקע ונראה לעינים שכך היו בתי כסחות שלהן: בותבי' מרחיקין השובך מן העיר.

שהיונים מפסידין זרעוני גנות: אא"כ יש לו כו'. שלא יפסידו היונים בשדה חבירו: מלא שגר היונה. מרולת פריחתה פעם אחת: ואם לקחו. כמו שהוא עם הקרקע אפילו אין לו כל סביביו אלא בית רובע הקב הרי הוא בחוקתו שהרי הוחוק בו הראשון כן: גבו' אין פורסין נשבין. שלא ילכדו בהם יוני היישוב: שלשים רים. ארבע מילין: וכרסייהו בחמשים חמה קמליית. במה שהן מלקטין בתוך חמשים אמה מתמלא כריסן ואין מפסידים בורעים מכאן ולהלן: לא יפרום. נשבין: ביישוב כרמים. שפורחין מכרם לכרם ביישוב שובכין. ושטים הרבה: שמדלג משובך לשובך: וסיפוק ליה מאה משום שובכין גופייהו. מחי מיל דקאמר דמשמע דבשביל יוני העיר מתרחק שבאין כאן דרך שובכין בלאו יוני העיר נמי לא יפרום שהרי לוכד יוני שובכות של אחרים: טוענין ליורש וטוענין ללוקת. בית דין פותחים פה וטענה ליורש וללוקח שערער חדם עליהן ויש לו עדים שהיתה שלו או של אבותיו וזה אומר ירשתיו מאבא או להחתיו מפלוני שהוחזק בו ימים רבים והביא עדים שהוחזק בו אביו או המוכר לו שלש שנים אע"פ שלא טען והן לקחו ממך או מאבותיך טוענין לו בית דין (י) ופותחים לו פה ואילו למי שלא ירשה ולא לקחה מאחר כשאמר לו המעורר מה אתה עושה בתוך שלי והוא אומר החזקתי בה ג' שנים ולא אמרו לי דבר תנא במתני׳ (לקמן דף מא.) דאין לו חזקה ומתני׳ דקתני הרי הוא בחזקתו אשמועינן דהיכא דלקחה מאחר ובאו וערערו עליו אין לריך להרחיק אלמא טענינן ליה י בשבילו שאותו שלקחה ממנו ס (וניתה) נתפיים עם סביביו במעות עד שנאותו: אינו לריך טענה. אינו לריך לומר אתה מכרת לאבי אלא ראיתי לאבי שהחזיק בה ולא ערער אדם עליו: לקח חלר ובה זיוין. (ו) במתני׳ בח״ה תנן אין מוליאין זיזין וגזוזטראות לרשות

הרבים אדם הבונה בית לא יוליא ראשי קורות מקרתו לרה"ר אבל אם רוצה כונס בנינו למוך שלו ובונה ומוליא ראשי קורותיו לחוץ ואם לקח חלר ובה זיזין וגזוזטראות מתני'

יוצאים לרה״ר הרי הוא בחזקתה שבית דין טוענין לו שהראשון כנס לתוך שלו או נתפיים עם הרבים: (ח) אימא לחוך שלו הוא כונם. שאילמלא כן היו הרבים מעכבין עליו ולא היה יכול לעשות בזרוע אבל כנגד היחיד אימא בזרוע עשה שהיה חזק ממנו: מאן פיים. מי היה רשאי להבל מעות: ומאן שביק. מי הוא שבידו למחול ולסלוח:

אתו אומני ויתבי תותייהו ואתו עורבי אכלי דמא וסלקי (6) אבי תאלי ומפסדי תמרי אמר להו רב יוסף *אפיקו לי קורקור מהכא א"ל אביי והא גרמא הוא א"ל הכי אמר רב מובי בר מתנה זאת אומרת גרמא בניזקין אסור והא אחזיק [להו] הא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה יאין חזקה לנזקין ולאו איתמר עלה ∘רב מרי אמר גבקומרא ורב זביד אמר יבבית הכסא אמר ליה הני ילדידי דאנינא דעתאי כי קומרא ובית הכסא דמו לי: מתני ימרחיקין את השובך מן העיר חמשים אמה ולא יעשה אדם שובך בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח רבי יהודה אומר בית ארבעת כורין מלא שגר היונה יואם לקחו אפילו בית רובע הרי הוא בחזקתו: גמ" חמשים אמה ותו לא ורמינהי סחאין פורסין נשבין ליונים אלא אם כן היה רחוק מן הישוב שלשים רים סאמר אביי מישם שייםי מובא וכרסייהו סאמר בחמשים אמתא מליא יומישט שלשים רים ותו לא והתניא "ובישוב אפילו מאה מיל לא יפרום רב יוסף אמר 'בישוב כרמים ס רבא אמר יבישוב שובכין ותיפוק ליה משום שובכין גופייהו לאיבעית אימא דידיה ואיבעית אימא דכנעני ואיבעית אימא דהפקר: רבי יהודה אומר בית ארבעת כורין וכו': אמר רב פפא ואיתימא רב זביד מזאת אומרת יימוענין ללוקח ומוענין ליורש ייורש תנינא יהבא משום ירושה אינו צריך מענה לוקח איצמריכא ליה לוקח נמי תנינא ילקח חצר ובה זיזין וגזוזמראות הרי ^(ג) זה בחזקתה •צריכא דאי אשמעינן התם גבי רשות הרבים 🕫 דאימור כוגם לתוך שלו הוא אי נמי אחולי אחול בני רשות הרבים גביה אבל הכא לא ואי אשמעינן הכא דכיון דיחיד הוא אימא פיוסיה פייסיה (6) אי נמי אחולי אחיל גביה אבל רבים מאז פיים ומאן שביק אימא לא יצריכא: הרי הוא בחזקתו: והא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אין חזקה לנזקין רב מרי אמר אמר בבית הכסא: בקומרא רב זביד

אתן אומני ויתבי תותייהו. נקרקע שלהן היו יושבין ולה בקרקע של רב יוסף א מדפריך בתר הכי והא גרמא הוא: להא אחזיקו להו. פי׳ ר״י ב״ר מרדכי כיון שלא בא להחזיק בקרקע של חבירו ולומר שלו הוא אלא לתשמיש בעלמא שנהנה ממנה ב

מועלת חזקה שלא בטענה ג דמסתמא לא היו אומרים שמכר להם רב יוסף תשמיש זה והוו כי הנהו דלעיל (דף ו.) דאחזוק להורדי דמועלת חזקה שלא בטענה דמדלא מיחה ג' שנים מחל לו ואין נראה דאם לא הקנה לו כי החזיק להורדי אמאי החזיק לכשורי אלא על כרחך התם שטוען שהקנה לו ולהכי אחזיק לכשורי דאין אדם עושה קנין למחלה (ש: ארן חוקה לנוקין. אומר ר"ת דאפי" הקנה יי יכול לחזור בו דקנין בטעות הוא דסבור היה שיכול לקבל ועכשיו אין יכול לקבל דואין נראה דמדקאמר אין חזקה לנוקין איכא למידק הא ראיה יש כדדייקינן בחזקת הבתים (לקמן דף מט:) גבי הא דתנן ולאם (לאשה

חוקה בנכסי בעלה): בקומרא. נרחה לר"י דדוהח בקוטרא דכבשן שהוא גדול ומזיק ביותר אין חזקה כדאמר במרובה (ב"ק דף פב:) אין עושין כבשונות בירושלים מ"ט משום קוטרא ודוקא נמי בית הכסא שלהן (כ) שהיה למעלה מן הקרקע והיה מסריח ביותר אבל בשלנו שהוא מכוסה יש סוקה: לדידי ראנינא דעתאי. פי׳ שהיה איסטנים כדאמרינן בערבי פסחים (פסחים דף קיג: ושם) שלשה חייהם אינן חיים הרחמנים והרתחנים ואניני הדעת אמר רב יוסף וכולהו

בקומרא וכית הכסא דמו. והא דקאמר אפיקו קורקור מהכא משמע דמשום עורבים היה אומר ודאי אם לא היו עורבים היה סובל אף על גב דאנינא דעתיה אי גמי העורבים היו אוכלים הדם

איתנהו בי:

ופורחים ומקנחים בפירות: מרחיקין השובך מן העיר חמשים אמה. מפני

התבואה הנשטחת בגגות העיר כדי לייבש אבל לתבואה שבשדות ליכא למיחש בקרוב לעיר לפי שהשדות רחוקין מן העיר אלף אמה כדתנן (ערכין דף לג:) אין עושין מגרש שדה ולא שדה מגרש: רלא יעשה שובך תוך שלו. ברחוק מן העיר בין השדות ואלטריך למיתני תרוייהו דאי תנא

רישא להרחיק מן העיר התם דוקא מרחיק מפני שתבואות העיר מגולות הן בחלר הן בגג אבל תבואה הטורעת בשדה ומכוסה אין לריך להרחיק ואי תנא סיפא משום דבשדות שכיחא תבואה אבל בעיר דלא שכיח כולי האיה אימא לא: בית ארבעת כורין כמלא שגר היונה. ור' יהודה ורבנן לא פליגי בשגר היונה כמה הוי דמודו רבנן דבית ארבעה כורין הוי שגר היונה אלא רבנן סברי כיון דבחמשים אמה מליא כריסייהו כדאמרינן בגמ' תו לא מזקי טפי ור' יהודה סבר דכמלא שגר מוקי :: אלא אם כן הרחיק שלשים רים. היינו

ד' מיל דהמיל "ז' רים ומחלה ופעמים שהגמרא נותן שיעור בריסין ופעמים במילין ופעמים בפרסה: והתניא ביישוב אפילו מאה מיד 🐠. חימה דמאי ס"ד דהוי פי' וביישוב אי קרי העיר יישוב א"כ אפילו מאה מיל לאו דוקא כמו שמשמע אלא אפילו אלף מיל או יותר א״כ בשום מקום לא יפרום אפילו במדבר ורחוק לאין סוף מן העיר ואפילו אם נאמר דמאה מיל דוקא מכל מקום היאך יפרש את הברייתא ש ד דהכי תניא בתוספתא דמרובה אין פורסין נשבין ליונים אא״כ הרחיק מן היישוב שלשים ריס בד״א במדבר אבל ביישוב אפי׳ מאה מיל לא יפרוס כיון דעיר קרי יישוב ואי ס״ד דהכי פירושו בד״א במדבר פי׳ שאין זרעים אבל ביישוב פי׳ ביישוב זרעים אפילו מאה מיל לא יפרום אם כן מאי קשיא ליה ואומר ריצב״א דודאי ס״ד דאיירי ביישוב זרעים ולהכי פריך ומישט שייטי שלשים רים ותו לא אפי׳ ביישוב זרעים והא מוכח דביישוב זרעים שייטי טובא ואין זה אלא משום אכילה אלמא דלא מליא כריסייהו בחמשים אמה ומשני דלא איירי ביישוב זרעים אלא ביישוב שובכין ויישוב כרמים^ח וקרי מדבר היכא דליכא שובכים וכרמים: **"וְרְיַשׁ תנינא.** וס"ד המקשה דמתני' אשמעינן ביורש וה״ה בלוקח ומיהו רב זביד דנקט נמי יורש אמחני׳ דלקמן סמיך אבל מתני׳ דהכא לא שמעינן מינה יורש מדאיצטריך מתני׳ דלקמן: וצריבי. וא"ת ביורש נמי ליתני תרתי וי"ל דאשמעינן בלוקח וה"ה ביורש: אחולי אחילו גביה. פי' ז' טובי העיר במעמד אנשי העיר שהרשות בידם כדאמר פרק בתרא דמגילה (דף מו.) וכיון דליכא לכל חד בדרך אלא פורתא מחלי טפי מיחיד:

לקחתיה וכבר החזקתי בה שני חזקה אם טוען הלה ואמר הראה השטר א"צ ללוקח לטעון יותר שב"ד טוענין בשבילו שמא אבד השטר הכי נמי בשחלקו הרי הוא מ בחזקתו רא"צ להרחיק יותר: הא נמי תנינא. באידך פירקין בחזקת הכתים אין מוציאין זיוין ונוזוטראות לרה"ר לקח חצר ובה זיוין וגזווטראות הרי הן בחזקתן: משום דכונס בתוך שלו היה אי נמי אחולי אחיל גביה בני רה"ר. אבל גבי שובך לא אמרי׳ הרי הוא בחזקתו משום דיחיד לא מחיל ליה שיכנסו יונים לתוך שדה שלו ולא אמרי׳ (דלא) הרי הוא בחזקתו קמ"ל דאפ"ה הרי הוא בחזקתו אבל רבים מאז פייס ומאז שביק. דלא מצי למיתז ממוז לכל העולם צריכא דאפי׳ הכא הרי הוא בחזקתו: איז חזקה לניזקיז. ואמאי . הרי הוא בחזקתו הא מזיק לשדות דאחריני: רב מרי אמר. היכא אמרי׳ אין חזקה בקוטרא כדפרישית לעיל אבל בשאר מילי

יהני ני אמה. כו' שאי אכלו היונים זרעוני גינת העיר וכן נמי צריך להעמיד בתוך שלו 6) שהיא לו נ' אמה לכל רוח שלא יאכלו זרעוני חבירו: כמלא שגר היונה. כמו שיכולה היונה לפרוח בכת אחת: ראם לקחו. שנים מאחד והגיע לחלק אחד מקום השובך ולשני מקום הפנוי ואפי אין בין שובך לגינת זה אלא הרחקת בית רובע הרי הוא השובך בחזקתו [שלא] להרחיק יותר הואיל ומתחלה היה השובך והגינה של א': נשבין. מצודות: אלא אם כן הרחיק הנשבין מן הישוב ל' ריס. דאתו יוני הישוב ונכנסין לתוך הנשבין ותפיס להו אלמא דשייטי טופי מן נ' אמה והיכי קתני דבנ׳ אמה סגי: רב יוסף אמר. הא דתני בישוב אפי׳ ק׳ מיל לא יפרוס ג׳ אפי׳ יהא ק׳ מיל לעיר משום דקאזלו יוני של עיר מכרם לכרם ואתו התם. והא דקתני אא״כ הרחיק ל׳ ריס דליכא ישוב כרמים בינתים. ורבא אמר בישוב שובכין דבהני ק׳